

אוניברסיטת בן גוריון בנגב
המחלקה לפילוסופיה

קרל מרקס – חייו והגותו

סמסטר א', תשפ"ג

יום א' 15:00-17:00

מרצה ד"ר טל מאיר גלעדי
דוא"ל talmeirgiladi@gmail.com
שעות קבלה בתיאום מראש

קרל מרקס נמנה על הפילוסופים החשובים והמשפיעים בהיסטוריה. השיעור מיועד להקנות היכרות ראשונית אך מעמיקה עם הרעיונות המרכזיים של מרקס ועם הדרך שבה מחשבתו התפתחה במהלך חייו. נבחן את עמדותיו בפילוסופיה ואת תפקידן במסגרת התיאוריות של מרקס בהיסטוריה, סוציולוגיה וכלכלה מדינית. בין החיבורים שבהם נעסוק נמנים: כתבי-יד כלכליים פילוסופיים, המניפסט הקומוניסטי, ה-18 בברומר של לואי בונפרט, המבוא וההקדמה לביקורת הכלכלה המדינית, הקפיטל, ביקורת תוכנית גותהא ועוד. דגש מיוחד יושם על השינויים שחלו בעמדותיו הפילוסופיות של מרקס לאורך השנים. לאורך הקורס נבחן בנוסף פרשנויות שונות לעמדותיו הפילוסופיות של מרקס ונעמוד על ההבדלים בין זרמים שונים בפילוסופיה המרקסיסטית. בין ההוגים שידונו נמנים: גאורגי פלכאנוב, גאורג לוקאץ', לואי אלתוסר, ג'רי כהן וסלבו ז'יז'ק.

ביבליוגרפיה:

כתבי מרקס:

ביקורת תוכנית גותהא, תרגום: מרדכי בן אשר, מרחביה: הקיבוץ הארצי, 1952.
"המניפסט הקומוניסטי", בתוך **המניפסט הקומוניסטי במבחן הזמן**, בנימין כהן (עורך), תרגום: מנחם דורמן, תל אביב: הקיבוץ המאוחד, 1998.
הקפיטל, תרגום: צבי וויסלבסקי ויצחק מן, בני ברק: הוצאת פועלים הקיבוץ המאוחד, 2001.
כתבים היסטוריים, תרגום: מנחם דורמן, דוד קלעי ואורי, תל אביב: הקיבוץ המאוחד, 1952.
כתבים נבחרים, תרגום: מנחם דורמן ועמיתיו, תל אביב: ספריית פועלים, 1955-1959.
כתבי שחרות, תרגום: שלמה אבינרי, תל אביב: ספריית פועלים, 1964.
מבוא והקדמה לביקורת הכלכלה המדינית, תרגום: טל מאיר גלעדי, ירושלים: מאגנס, 2022.

ספרות משנית:

אלתוסר, לואי, **בשביל מרקס**, תרגום: טל מאיר גלעדי, תל אביב: רסלינג, 2018.

ז'יז'ק, סלבו, **האובייקט הנשגב של האידיאולוגיה**, תרגום: נועם יורן, תל אביב: רסלינג, 2022.
פלכאנוב, גאורגי, **המטריאליזם ההיסטורי ומתנגדיו**, תרגום: נחמיה רבן, מרחביה: ספריית פועלים,
1950.

Cohen, G.A., *Karl Marx's Theory of History: A Defence*, Princeton: Princeton University Press,
2000.

Lukács, George, *History and Class Consciousness*, Translation: Rodney Livingston, Cambridge
(MS): MIT Press, 1971.

מטלות וציונים:

- חובת השתתפות שבועית
- עבודה מסכמת